Perspectiefnota

2024

gemeente Noordwijk

Inhoudsopgave

1. Inleiding 1
2. Stand van zaken 2
2.1 Totstandkoming Perspectiefnota 2024 2
2.2 Ontwikkelingen 2
2.3 Financieel beeld 5
2.4 Financieringsbehoefte 7
3. Uitgangspunten voor de Begroting 2024-2027 7
4. Kaders voor gezond financieel beleid 7
5. Financieel 9
5.1 Autonoom beleid 9
5.2 Algemene uitkering gemeentefonds 12
5.3 Correctie inflatie 13
5.4 Nieuw Beleid 13
5.5 Bezuinigingsmaatregelen 15
5.6 Investeringen 19

1. Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota 2024. Deze perspectiefnota is de start van de planning en control cyclus voor het begrotingsjaar 2024.

In deze perspectiefnota wordt vooruitgekeken naar de begroting voor de komende jaren. Op basis van de nu bekende feiten en ontwikkelingen wordt een voorlopige stand van de Programmabegroting 2024-2027 weergegeven. Hierin is de Meicirculaire 2023 van het gemeentefonds verwerkt, om een zo actueel mogelijke stand van zaken weer te geven.

Na de beleidsarme Perspectiefnota 2023 is dit opnieuw een Perspectiefnota die om meerdere redenen een bijzondere is.

Volgens de planning van de Perspectiefnota zou er voorafgaand aan de aanlevering van de nota een overzicht van nieuwe beleidswensen aan de raad worden gezonden. Bij een eerste doorrekening van de ontwikkelingen van de meerjarenbegroting bleek echter al dat vanaf 2026 de financiële positie van de gemeente Noordwijk er niet goed uit ziet. De korting op de algemene uitkering van het Gemeentefonds die in de begroting 2023 – 2026 al zichtbaar was in de jaarschijf 2026 wordt niet gerepareerd. De gemeente stevent af op een structureel tekort op de begroting.

Tegelijkertijd staat de gemeente voor een aantal grote uitdagingen. Op het gebied van de energietransitie moeten de komende jaren grote stappen worden gezet.

Als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen blijkt het noodzakelijk te komen tot het nemen van maatregelen.

In deze Perspectiefnota heeft het college een aantal voorstellen opgenomen om te komen tot een structureel sluitende begroting, waarbij het nemen van ingrijpende maatregelen niet te vermijden was.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Noordwijk,

Mw. W.J.A. Verkleij, burgemeester

Mw. I. Overzier, secretaris

2. Stand van zaken

2.1 Totstandkoming Perspectiefnota 2024

De Perspectiefnota 2024 is de start van het proces om te komen tot de Programmabegroting 2024 -2027. Het is het moment om een afweging te maken tussen bestaand beleid en nieuwe beleidsvoorstellen. Bij de planning van de Perspectiefnota is afgesproken dat er eind mei, vooruitlopend op de definitieve nota, een overzicht van nieuwe beleidsvoorstellen aan de raad zou worden gezonden. Dit om de raadsleden meer tijd te geven om zich voor te bereiden op de bespreking van de Perspectiefnota.

Bij het verschijnen van de Voorjaarsnota van het Rijk is echter duidelijk geworden dat de daling van de algemene uitkering vanaf 2026, leidend tot het “ravijnjaar 2026” niet gerepareerd wordt. Dit betekent dat ook voor 2027 en verder uitgegaan moet worden van inkomsten uit het gemeentefonds die structureel € 3,5 miljoen lager zijn dan 2025.

Omdat de lagere algemene uitkering daarmee geen incident meer is, heeft het college opdracht gegeven om te zoeken naar maatregelen om de effecten hiervan op te vangen. Om deze maatregelen èn de voorstellen voor nieuw beleid goed tegen elkaar af te kunnen wegen is afgezien van het eerder sturen van een overzicht met nieuw beleid en wordt het totaalbeeld in deze nota weergegeven. De meeste maatregelen zijn pas vanaf 2026 noodzakelijk. Dit geeft nog tijd om hiervoor nadere plannen of alternatieven te ontwikkelen. Ook kunnen toekomstige ontwikkeling met bijvoorbeeld betrekking tot het gemeentefonds tot aanpassing van de maatregelen leiden.

Inclusief nieuw beleid en maatregelen ziet het meerjarenperspectief er als volgt uit:

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-.				
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Programmabegroting 2023-2026 begrotingssaldi	€ 2.114.000	€ 2.847.000	€ -1.567.000	€ -1.567.000
Perspectiefnota 2024-2027 autonoom beleid	€ -2.876.000	€ -2.530.000	€ -2.207.000	€ -2.596.000
Perspectiefnota 2024-2027 nieuw beleid	€ -331.000	€ -331.000	€ -331.000	€ -331.000
Perspectiefnota 2024-2027 inflatiecorrectie	€ -217.000	€ -451.000	€ -697.000	€ -1.945.000
Perspectiefnota 2024-2027 Meicirculaire 2023	€ 1.644.000	€ 1.862.000	€ 1.414.000	€ 3.175.000
Saldo meerjarenbegroting voor bezuinigingen	€ 334.000	€ 1.397.000	€ -3.388.000	€ -3.264.000
Saldo bezuinigingen	€ 793.000	€ 843.000	€ 1.994.000	€ 2.044.000
Saldo meerjarenbegroting na bezuinigingen	€ 1.127.000	€ 2.240.000	€ -1.394.000	€ -1.220.000
Optie x de nieuwe Schelft	€ -	€ -	€ -	€ -
Extra dekkingsvoorstellen/ombuigingen	€ -	€ -	€ 1.480.000	€ 1.480.000
Saldo meerjarenbegroting 2024-2027	**€ 1.127.000**	**€ 2.240.000**	**€ 86.000**	**€ 260.000**

2.2 Ontwikkelingen

De lopende Begroting 2023-2026, vastgesteld in november 2022 is sluitend tot en met 2025. Het boekjaar 2026 laat echter een negatief saldo zien van €1.567.000,-. Vanaf 2026 wordt de koppeling van de omvang van het gemeentefonds aan de rijksuitgaven (de trap op – trap af systematiek) losgelaten. Dit werkt ook door naar 2027.

Energietransitie
Voor het opstellen van de Transitievisie Energie staat € 200.000,- in de begroting.
Dit geld zal besteed worden aan het opstellen van een Lokale Energie Strategie plus bijbehorende participatie-acties en bestuurlijk besluitvorming, en voor het opstellen van een daarmee samenhangend eerste concept Uitvoeringsprogramma 2024-2026.

Voor de jaren 2023-2025 ontvangen we van het rijk jaarlijks een uitkering voor de uitbreiding van de capaciteit voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. Voor 2023 is dit € 869.000,-. Voor de besteding van deze jaarlijkse bijdragen stellen we plannen op die aansluiten bij de doelstellingen van de rijksbijdrage.
Op zowel mondiaal, landelijk, regionaal als lokaal niveau zien we steeds meer de urgentie en noodzakelijkheid om duurzame ontwikkelingen in onze samenleving te verankeren. Inmiddels zijn er op verschillende schaalniveaus concrete afspraken gemaakt: het Nationaal Energieakkoord (2013), het Klimaatakkoord van Parijs (2015), het Energieakkoord Holland Rijnland (2017), het nationale Klimaatakkoord (2019) en het Convenant Aardgasvrij (2018). De uitdaging is om bij deze thema's steeds een lokale vertaling te maken waarbij de gemeente met impact een bijdrage kan leveren aan de gestelde doelen.

De noodzakelijke aandacht voor de energietransitie als meest actuele hoofdthema is de afgelopen twee jaar nog versterkt door de energiecrisis en gevolgen daarvan zoals energiearmoede. Als gevolg van deze ontwikkelingen wordt de gemeente voor diverse onderwerpen in een uitvoerende rol geplaatst. Dit vraagt steeds meer middelen (geld en uren) van de organisatie. Daarvoor stelt het Rijk gerichte doelbijdragen beschikbaar, zoals recent voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Het is aan de gemeente zelf om keuzes te maken over de wijze waarop deze middelen, lokaal en/of ook regionaal gezamenlijk worden ingezet ten behoeve van de gestelde doelen en daarover te zijner tijd verantwoording af te leggen.

Invoering Omgevingswet
Op 1 januari 2024 wordt de Omgevingswet ingevoerd. De concretisering van de Omgevingswet is een veelomvattende operatie. Er dienen diverse activiteiten te worden uitgevoerd om te kunnen spreken van een adequate invoering. Op 1 januari 2024 krijgt Noordwijk een omgevingsplan van rechtswege. Dit moet de komende jaren worden omgezet naar een omgevingsplan voor Noordwijk. Er moeten keuzes worden gemaakt over de inhoud, opzet en structuur van het omgevingsplan. Hierbij kan worden gedacht aan de keuzes van fasering, detailniveau en regelsystematiek. Daarnaast dienen ook keuzes te worden gemaakt ten aanzien van organisatorische uitgangspunten zoals het serviceniveau en het proces voor het betrekken van het bestuur.
De komst van de Omgevingswet levert nieuwe taken op. De Omgevingswet kent nieuwe instrumenten, nieuwe procedures en nieuwe wetgeving die toegepast moeten worden bij het behandelen van initiatieven. Dit betekent deels nieuwe taken zoals de organisatie van de omgevingstafels, het opstellen en bijhouden van wijzigingen van het omgevingsplan, het zijn van casemanager voor initiatieven waaronder het begeleiden van de Buitenplanse omgevingsplan activiteiten (BOPA's), het omgaan met participatie, het uitvoeren van programma's, het monitoren en evalueren van de beleidsambities en het aanpassen van de omgevingsvisie.

Opvang vluchtelingen Oekraïne
Ook voor de komende jaren wordt rekening gehouden met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Uitgangspunt hierbij is dat de kosten volledig vergoed zullen worden via een declaratie bij het rijk.

Nieuwbouw De Schelft
In de Perspectiefnota wordt rekening gehouden met een scenario voor nieuwbouw dat past binnen het tot nu toe toegekende budget. Dat wil zeggen dat de scenario's met zowel een zwembad als een sporthal (scenario's 1 en 6) niet binnen de financiële ruimte van deze perspectiefnota vallen. De scenario's om òf alleen een hal òf alleen een zwembad te bouwen passen wel binnen de financiële mogelijkheden. Om binnen het budget en in lijn met het geldende raadsbesluit het optimale aan voorzieningen te realiseren is realisatie van een zwembad (scenario 5) en het continueren van de bestaande tijdelijke hal het passende

scenario. Hiermee worden de activiteiten die in de voormalige Schelft plaatsvonden zo goed mogelijk gefaciliteerd zonder dat aanvullend budget hiervoor noodzakelijk is.
Mocht er echter toch een voorkeur bestaan om ook voor de hal in nieuwbouw te voorzien dan zullen er extra keuzes moeten worden gemaakt om de aanvullende middelen hiervoor te vinden. Voor scenario 1 (de meest uitgebreide variant) gaat het daarbij om € 748.200,-, voor scenario 6 (zonder verenigingsruimten en flexibele schil) om € 594.200,-.

In onderstaand overzicht is onder “Politieke afwegingen” weergegeven aan welke dekkingsmogelijkheden kan worden gedacht. Ook bij het nieuw opgenomen beleid is een heroverweging mogelijk, zij het dat hierbij structureel maximaal € 311.000,- aan bezuiniging mogelijk is.

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-. **Saldo Perspectiefnota 2024-2027**		**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begrotingssaldi Programmabegroting 2023-2027		**€ 2.114.000**	**€ 2.847.000**	**€ -1.567.000**	**€ -1.567.000**
Autonoom beleid		€ -1.232.000	€ -668.000	€ -793.000	€ 579.000
Extra inflatiecorrectie		€ -217.000	€ -451.000	€ -697.000	€ -1.945.000
Subtotaal		**€ 665.000**	**€ 1.728.000**	**€ -3.057.000**	**€ -2.933.000**
Totaal nieuw beleid		€ -2.914.000	€ -1.460.000	€ -660.000	€ -533.000
Dekking incidentele kosten uit reserve		€ 2.583.000	€ 1.129.000	€ 329.000	€ 202.000
Nieuwbouw De Schelft (scenario 1 € 750.000,- exploitatielasten)	nee		€ -	€ -	€ -
Nieuwbouw De Schelft (scenario 6 € 600.000,-)	nee		€ -	€ -	€ -
Nieuwbouw De Schelft (voorstel college) (zwembad + tijdelijke hal)(budgettair neutraal)	ja		€ -	€ -	€ -
Extra verbouwingskosten € 800.000,- nieuwe raadzaal (kapitaallasten € 32.000,-)	nee		€ -	€ -	€ -
Subtotaal		**€ 334.000**	**€ 1.397.000**	**€ -3.388.000**	**€ -3.264.000**
Maatregelen 2024-2027		€ 793.000	€ 843.000	€ 1.994.000	€ 2.044.000
Politieke afwegingen					
Minimabeleid norm van 120% naar 110%	nee			€ -	€ -
WMO-voorzieningen (1 % = € 87.500,-)	0%			€ -	€ -
Jeugdhulp (1 % = € 132.000,-)	0%			€ -	€ -
Uitvoering cultuurbeleid (max bezuiniging € 200.000,-)	0%			€ -	€ -
Sluiten Bibliotheek Noordwijkerhout (€ 300.000,-)	nee			€ -	€ -
Noordwijk Marketing (1 % = € 6.000,-)	0%			€ -	€ -
Groenonderhoud (1 % = € 40.000,-)	0%			€ -	€ -
Sportvoorzieningen verlagen	0%			€ -	€ -
Terugdraaien upgrading groen	nee			€ -	€ -
Ruimte binnen kapitaallastenniveau (maximaal € 50.000,-)	nee			€ -	€ -
Verhogen algemene dekkingsmiddelen					
Parkeergelden (1% = € 48.000,-)	15%			€ 729.000	€ 729.000
OZB woning eigenaar (1% = € 90.000,-)	0%			€ -	€ -
OZB niet-woning eigenaar (1% = € 43.000,-)	0%			€ -	€ -
Forensenbelasting (1% = € 14.000,-)	15%			€ 215.000	€ 215.000
Toeristenbelasting (1% = € 36.000,-)	15%			€ 536.000	€ 536.000
Totaal Begrotingssaldi 2024-2027		**€ 1.127.000**	**€ 2.240.000**	**€ 86.000**	**€ 260.000**

(n.b : voor de inzet van de structurele ruimte binnen het kapitaallastenniveau kan de afweging worden gemaakt deze in te zetten voor De Schelft of de nieuw raadzaal)

2.3 Financieel beeld

Het volgende beeld ontstaat met betrekking tot de ontwikkelingen in 2024-2027:

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-.				
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Totaal autonoom beleid	€ -2.876.000	€ -2.530.000	€ -2.207.000	€ -2.596.000
Totaal correctie inflatie	€ -217.000	€ -451.000	€ -697.000	€ -1.945.000
Meicirculaire 2023 financiële effecten	€ 1.644.000	€ 1.862.000	€ 1.414.000	€ 3.175.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	**€ -1.449.000**	**€ -1.119.000**	**€ -1.490.000**	**€ -1.366.000**

De huidige meerjarenbegroting 2023-2026 laat al een negatief saldi zien, waardoor het totale plaatje er als volgt uit ziet:

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-.				
Saldo meerjarenbegroting voor nieuw beleid en bezuinigingen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begrotingssaldi Programmabegroting 2023-2026	€ 2.114.000	€ 2.847.000	€ -1.567.000	€ -1.567.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	€ -1.449.000	€ -1.119.000	€ -1.490.000	€ -1.366.000
Saldo meerjarenbegroting	**€ 665.000**	**€ 1.728.000**	**€ -3.057.000**	**€ -2.933.000**

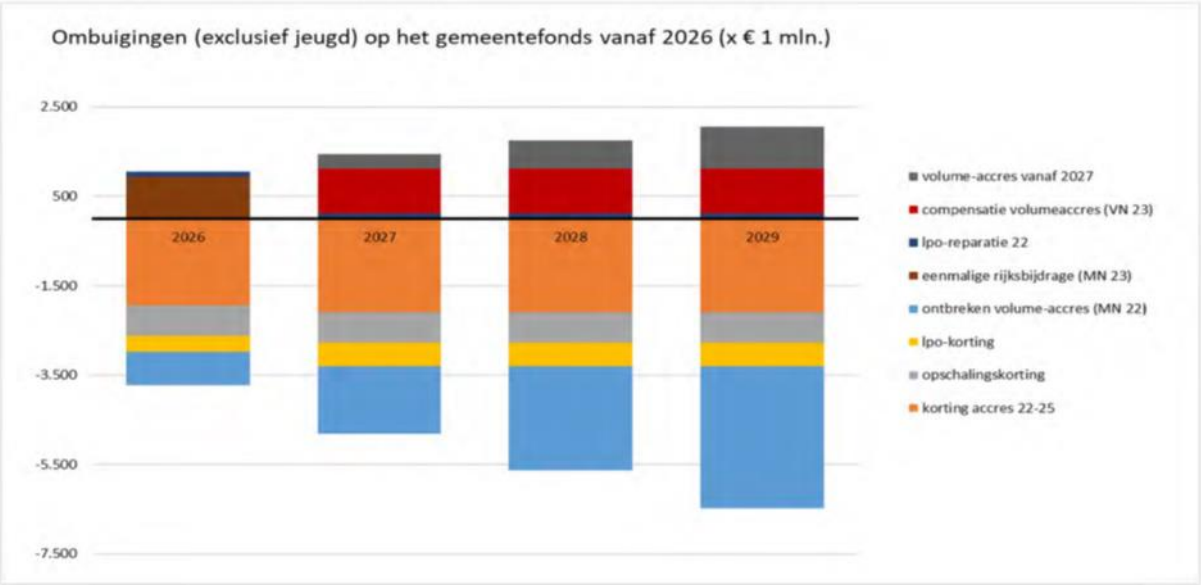
Een onderbouwing van bovengenoemde ontwikkeling vindt plaats in hoofdstuk 5.

Gemeentefonds

In de Perspectiefnota 2023 werd al melding gemaakt van het afschaffen van de normeringssystematiek (trap op-trap af) met ingang van 2026. Dit leverde voor de jaarschijf 2026 van de begroting van de gemeente Noordwijk een negatief saldo op van € 1.500.000,-. De verwachting was dat overleg tussen VNG en rijk zou leiden tot reparatie van (een deel van) de sterke daling van de algemene uitkering. Helaas blijkt dit tot op heden niet het geval. Uit de Meicirculaire 2023 blijkt dat de ontwikkeling van het gemeentefonds van 2026 wordt doorgetrokken naar de jaren 2027 en verder.
Inmiddels is wel besloten dat indexering van het gemeentefonds plaats zal vinden op basis van de ontwikkelingen van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dat is het bedrag wat we als Nederland met z'n allen verdienen. Deze manier van indexeren is minder gunstig dan de methode die tot dusver werd toegepast: het volgen van de loon en prijsontwikkelingen. De VNG heeft al geconstateerd dat hierdoor in de toekomst de kosten voor een aantal beleidsterreinen sneller zullen stijgen dan de inkomsten uit het gemeentefonds.

In onderstaande tabel is zichtbaar gemaakt wat het verschil in ontwikkeling in de omvang van het gemeentefonds is tussen de oude en nieuwe situatie (de methode Trap op – trap af is hier als negatief effect weergegeven, omdat de gemeenten dit nu dus mislopen).

Het mag duidelijk zijn dat de nieuwe systematiek aan aanzienlijke verslechtering betekent van de huidige situatie. In 2026 lopen de gemeenten tezamen bijna € 3 miljard mis. Dit loopt in 2029 op tot meer dan € 4 miljard.

Uit: VNG-presentatie naar aanleiding van de Voorjaarsnota van het rijk.

Met ingang van 2023 is de herverdeling van het gemeentefonds een feit. Op basis van de Meicirculaire 2023 is het herverdeeleffect € 3,8 miljoen negatief. Vanwege een aantal discussiepunten tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Rijk wordt tot en met 2025 maximaal een herverdeeleffect van € 37,50 per inwoner doorgevoerd. Deze korting is in de begroting verwerkt.

Vanaf 2026 blijven er nog een aantal onzekerheden bestaan, waarover besluiten nog zijn uitgesteld.:

- De compenserende middelen voor Jeugdhulp zijn nu in het gemeentefonds opgenomen verwerkt tot en met 2025. Voor 2026 en 2027 is net als in de Begroting 2022-2026 een stelpost opgenomen van 75% van de verwachte bedragen. Als gevolg van aanvullende bezuinigingen zijn deze echter wel lager dan eerder in de begroting opgenomen.
- De opschalingskorting is bevroren op het niveau van 2021 tot en met 2025, en komt daarna weer volledig terug. Dat leidt voor Noordwijk tot een korting van € 1,3 miljoen in 2026. Dit is nog steeds een onderwerp van overleg
- Er is nog geen besluit genomen over de herverdeling van het gemeentefonds vanaf 2026. Er lopen nog onderzoeken naar de effecten van de herverdeling (onder meer naar de zwaarte van het criterium “centrumfunctie”). In 2025 zal een evaluatie volgen.

De algemene uitkering van het gemeentefonds ziet voor de jaren 2024 tot en met 2027 als volgt uit:

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-.				
Algemene uitkering gemeentefonds	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Algemene uitkering op basis van de Begroting 2023-2026, inclusief Decembercirculaire 2022.	€ 73.744.000	€ 76.712.000	€ 73.550.000	€ 73.550.000
Extra algemene uitkering op basis van Meicirculaire 2023	€ 1.644.000	€ 1.862.000	€ 1.414.000	€ 3.175.000
Algemene uitkering Perspectiefnota 2024-2027	**€ 75.388.000**	**€ 78.574.000**	**€ 74.964.000**	**€ 76.725.000**

Vanaf 2026 krijgen de gemeente Noordwijk structureel € 3,5 miljoen minder (door lager accres en terugkeer opschalingskorting) maar moeten dezelfde taken blijven uitvoeren. De nieuwe manier van indexering (koppeling aan het BBP) is onvoldoende om alle loon-prijs-en

volumeontwikkelingen op te vangen. Met name bij zorgkosten is sprake van een snellere stijging, onder meer door de vergrijzing.

2.4 Financieringsbehoefte

Voor het dekken van kapitaallasten maakt de gemeente Noordwijk gebruik van kapitaallastenreserves. Met name voor enkele grote sportaccommodaties die de afgelopen jaren zijn gerealiseerd is dit het geval. Het risico bestaat dat dit leidt tot een financieringstekort omdat er voor deze besteding van reserve ook geleend moet worden. Dit aspect wordt gemonitord door de meerjarige berekening van de financieringsbehoefte en het hanteren van de relevante kengetallen. Op dit moment laat de solvabiliteit (verhouding tussen eigen vermogen en vreemd vermogen) nog een gunstig beeld zien. Daarnaast hanteert de gemeente de systematiek van ingroei van kapitaallasten in de exploitatiebegroting. Hiermee wordt jaarlijks een oplopend deel van de kapitaallasten van een aantal investeringen ten laste van de begroting gebracht om zo de afhankelijkheid van de reserves af te bouwen.

3. Uitgangspunten voor de Begroting 2024-2027

In het volgende overzicht staan de belangrijkste uitgangspunten voor de Begroting 2024-2027 weergegeven.

Uitgangspunten Perspectiefnota 2024-2027				
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Algemene uitkering	Meicirculaire 2023	Meicirculaire 2023	Meicirculaire 2023	Meicirculaire 2023
Lonen/premies	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
Prijzen (algemeen)	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Subsidies	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Leges en rechten	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
OZB opbrengsten	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Afvalstoffenheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Rioolheffing	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend	Meerjarig kostendekkend
Kapitaallasten (omslagpercentage)	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Aantal inwoners	45.395	45.726	46.005	46.231

Zoals gebruikelijk sluiten de gehanteerde gemiddelde percentages aan bij de in de Meicirculaire 2023 genoemde indexcijfers.

4. Kaders voor gezond financieel beleid

De onderstaande kaders kunnen worden gehanteerd bij het maken van nieuwe afwegingen. Die kaders zijn niet uitputtend maar fungeren als meetlat waarlangs nieuwe ruimtevragers worden afgewogen. In de uitvoeringspraktijk geldt daarbij het ‘pas toe of leg uit-principe’. Dat houdt in dat de gekozen toepassing kan verschillen per onderwerp en dat in bijzondere omstandigheden kunnen er redenen zijn om van de gekozen toepassing af te wijken.

Eerst de opgave, dan het plan, dan het geld
Nu beginnen we vaak eerst met de financiële claim en daarna met de visie, het plan en de

uitwerking. Dat betekent dat middelen lang onbenut blijven (onderuitputting). Nog belangrijker is dat het geen recht doet aan de afweging door de raad. Transparantere beleidsdiscussies met de raad in een eerder stadium, betekent ook een transparanter begrotingsproces. Concreet betekent dit dat er meer pro memorie posten als ruimtevrager in de begroting staan om later in te vullen. Niet alles kan en moet immers tegelijk. Dit kan echter ook leiden tot besluiten zonder financiële dekking waarmee financiële risico's ontstaan.

Nieuw voor oud
Met het richtsnoer 'nieuw voor oud' wordt bedoeld dat een lopend project of bestaande activiteiten worden beëindigd, als er financiële dekking moet worden gevonden voor een nieuw initiatief. Vanuit de raad is het idee geopperd om een zero-based begroting te maken. Dit is een methode om de begroting door te lichten op wat wettelijk verplicht is, wat de vrije afwegingsruimte is, etc. Dat kan helpen om de juiste keuzes te maken.
In essentie gaat het om de vraag in welke mate bestaand beleid bijdraagt aan de bestuurlijke doelen. Waar dat niet zo is, ontstaat er ruimte voor heroverweging binnen de totale begroting.

We doen het voor het geld dat we ervoor krijgen
Medebewindstaken doen we in principe voor (maximaal) het geld dat we ervoor krijgen. Waar de kosten de beschikbare middelen overschrijden moet worden gezocht naar mogelijkheden om de kosten te beheersen of de inkomsten te vergroten. Dit kan ook in collectief verband, zoals bij de recente arbitrage Jeugdhulp.

Samen in partnerschap
Netwerk-besturen betekent ook netwerk-financieren. Wanneer een maatschappelijke opgave samen met andere partners wordt opgepakt, komt de rekening niet alleen bij de gemeente terecht.

Ontschotten van budgetten
Budgetten worden zoveel mogelijk ontschot, om een integrale afweging en het schuiven met budgetten mogelijk te maken met betrekking tot zowel het sociale als het fysieke domein. Tegenvallers worden zoveel mogelijk binnen het domein, het programma of een beleidsveld opgevangen.

Kostendekkendheid
Belastingheffingen, leges en tarieven zijn kostendekkend.

Zuiver resultaat bestemmen
Budget dat aan het einde van het jaar overblijft gaat naar de algemene reserve.

Profijtbeginsel
Kosten van publieke voorzieningen worden zoveel mogelijk in rekening gebracht van degenen die daarvan profiteren.

Proactief gebruik maken van subsidies
Bij grote stedelijke projecten worden doelgerichte acties en lobby ingezet voor succesvolle subsidieverwerving.
Bij het verstrekken van subsidies telt niet de inspanning maar het resultaat. Bij elk van de gemeentelijke doelen wordt bepaald of en zo ja, hoe gesubsidieerde activiteiten een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren ervan.

Integraliteit
Opbrengsten en kosten worden zoveel mogelijk in samenhang gepresenteerd. Bij investeringen worden de capaciteit, de duurzaamheid en de Informatie- en

Communicatietechnologie (ICT) aspecten ook meegenomen.

Zo min mogelijke reserves
Algemeen uitgangspunt is om zo min mogelijk reserves te hebben. Bij het instellen van een reserve is het belangrijk om een concreet doel vast te stellen waarvoor de reserve wordt ingesteld, inclusief de geplande looptijd.

Gezond weerstandsvermogen
Het benodigd weerstandsvermogen in relatie tot de risico's blijft in gezonde verhouding en ligt tussen de 1,4 en 2,0.

'Herstelbetalingen uit Den Haag' komen in plaats van eigen middelen en niet er bovenop
Als er geld komt uit de Den Haag voor een ambitie die al in de begroting is verwerkt en er is niet afgesproken 'dat we het doen voor het geld dat we ervoor krijgen', dan komt dit geld ten gunste van het begrotingsresultaat. En kan dus worden ingezet voor andere zaken.

5. Financieel

Ondanks de oplopende inflatie ziet het meerjarenperspectief er tot en met 2025 goed uit. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door de aanzienlijke verhoging van de rijksuitgaven en het effect daarvan op de omvang van het gemeentefonds.

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-.				
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Totaal autonoom beleid	€ -2.876.000	€ -2.530.000	€ -2.207.000	€ -2.596.000
Totaal correctie inflatie	€ -217.000	€ -451.000	€ -697.000	€ -1.945.000
Meicirculaire 2023 financiële effecten	€ 1.644.000	€ 1.862.000	€ 1.414.000	€ 3.175.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	**€ -1.449.000**	**€ -1.119.000**	**€ -1.490.000**	**€ -1.366.000**

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-.				
Saldo meerjarenbegroting voor nieuw beleid en bezuinigingen	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Begrotingssaldi Programmabegroting 2023-2026	€ 2.114.000	€ 2.847.000	€ -1.567.000	€ -1.567.000
Saldo Perspectiefnota 2024-2027	€ -1.449.000	€ -1.119.000	€ -1.490.000	€ -1.366.000
Saldo meerjarenbegroting	**€ 665.000**	**€ 1.728.000**	**€ -3.057.000**	**€ -2.933.000**

5.1 Autonoom beleid

Hieronder worden de autonome ontwikkelingen 2023-2026 uiteengezet. De autonome ontwikkelingen betreffen enerzijds algemene autonome ontwikkelingen, zoals inkomsten uit belastingen en loon- en prijsstijgingen. En anderzijds autonome ontwikkelingen die vanuit de diverse teams binnen de gemeente Noordwijk zijn aangedragen. Ook spelen de kostenontwikkelingen bij gemeenschappelijke regelingen een belangrijke rol.

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Perspectiefnota 2024-2027	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Autonoom beleid per programma				
Programma's				
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 561.000	€ 1.211.000	€ 1.805.000	€ 1.734.000
2. Veiligheid	€ -227.000	€ -366.000	€ -510.000	€ -662.000
3. Verkeer en Vervoer	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Economie	€ -31.000	€ -31.000	€ -32.000	€ -33.000
5. Onderwijs	€ -160.000	€ -160.000	€ -90.000	€ -90.000
6. Sport en Cultuur	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ -2.172.000	€ -2.322.000	€ -2.475.000	€ -2.634.000
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ -769.000	€ -783.000	€ -824.000	€ -828.000
9. Wonen en Ruimte	€ -63.000	€ -64.000	€ -66.000	€ -68.000
10. Financien	€ 1.644.000	€ 1.862.000	€ 1.414.000	€ 3.175.000
Totaal autonoom beleid per programma	**€ -1.232.000**	**€ -668.000**	**€ -793.000**	**€ 579.000**

Toelichting op het autonoom beleid per programma

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 561.000	€ 1.211.000	€ 1.805.000	€ 1.734.000

- In de begroting 2023 – 2026 was een vanaf 2024 stelpost opgenomen voor verwachte kostenstijging bij de gemeenschappelijke regelingen van € 600.000,- cumulatief. Voor 2024 en verder zijn nu de actuele begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen waarin de (hogere) inflatie is meegenomen. De stelpost kan daarom komen te vervallen.

Programma 2 Veiligheid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
2. Veiligheid	€ -227.000	€ -366.000	€ -510.000	€ -662.000

- Stijging van de kosten gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Hollands Midden. Naast de doorrekening van de inflatie zijn hierin ook de kosten meegenomen van de inhaalslag die de VRHM moet maken om opgelopen achterstanden (onder meer op het gebied van materiaal en opleidingen) in te halen

Programma 3 Verkeer en Vervoer

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
3. Verkeer en Vervoer	€ -	€ -	€ -	€ -

- Er zijn geen autonome toename te melden.

Programma 4 Economie

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
4. Economie	€ -31.000	€ -31.000	€ -32.000	€ -33.000

- Voor de markt in Noordwijkerhout worden de kosten van een marktmeester opgenomen.

Programma 5 Onderwijs

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
5. Onderwijs	€ -160.000	€ -160.000	€ -90.000	€ -90.000

- Het aantal leerlingen dat een beroep doet op vervoer naar speciaal onderwijs neemt toe. De kosten stijgen met € 90.000,-. Voor het vervoer van kinderen uit Oekraïne wordt een vergoeding voor deze kosten via het gemeentefonds betaald.
- Voor twee jaar wordt de tijdelijke dependance van de Prinsenhof uitgebreid.

Programma 6 Sport en Cultuur

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
6. Sport en Cultuur	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000	€ -15.000

- Voor de grond waarop het tennispark in Noordwijk is gevestigd betaalt de gemeente pacht. Tot dusver was dit budget nog niet in de begroting opgenomen.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ -2.172.000	€ -2.322.000	€ -2.475.000	€ -2.634.000

- De kosten voor HECHT (GGD) nemen tot in verband met cao-afspraken en inflatiecorrectie, van € 167.000,- in 2024 tot € 552.000,- in 2027.
- De uitvoeringskosten van de ISD nemen toe met € 323.000,-. Naast stijging van de salariskosten wordt dit ook veroorzaakt door uitbreiding van taken.
- De verwachte uitgaven voor bijstand stijgen met € 722.000,-. Voornaamste oorzaak hiervan is de verhoging van het bijstand met 10%. Hiervoor is een gelijk bedrag aan hogere rijksbijdrage (BUIG) opgenomen.
- Het minimabeleid is erop gericht om het bereik van de Doe Mee Regeling uit te breiden naar alle inwoners met een inkomen tot 120% van het Wettelijk Sociaal Minimum. Hiermee wordt een jaarlijkse cumulatieve groei van het aantal aanvragen verwacht en wordt een stijging van € 25.000,- per jaar geraamd.
- De bijdrage aan Voor Ieder 1 stijgt met € 136.000,- als gevolg van CAO-afspraken.
- De kosten voor de WMO voorzieningen zoals die worden verstrekt door de ISD nemen fors toe, zowel door CAO-afspraken als toename van het beroep op voorzieningen als gevolg van vergrijzing. Totaal € 1.292.000,-.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ -769.000	€ -783.000	€ -824.000	€ -828.000

- De kosten van uitvoering van het groenonderhoud door Provalu nemen toe met € 155.000,-
- De bijdrage aan de Omgevingsdienst West-Holland (ODWH) neemt toe met € 575.000,- in 2024, oplopend tot € 621.000,- in 2027. Deze stijging wordt veroorzaakt door de hogere uurtarieven als gevolg van de CAO afspraken.
- Producenten van wegwerpplastic gaan meebetalen aan de kosten die gebiedsbeheerders maken voor het opruimen van het zwerfafval. Vooralsnog kan de gemeente een jaarlijkse vergoeding van € 0,76 per inwoner verwachten. Dit zal worden ingezet voor preventie en aanpak van zwerfafval binnen de gemeente. Daarnaast kan in de toekomst een beheervergoeding tegemoet worden gezien. De kosten van € 34.000,- worden hiermee gecompenseerd.

Programma 9 Wonen en Ruimte

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
9. Wonen en Ruimte	€ -63.000	€ -64.000	€ -66.000	€ -68.000

- De huur van Dijkzicht 1 valt weg omdat dit gebruikt wordt voor opvang van vluchtelingen, € 63.000,-.

5.2 Algemene uitkering gemeentefonds

Bedragen zijn afgerond op € 1.000,-				
Autonoom beleid per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
10. Financien	€ 1.644.000	€ 1.862.000	€ 1.414.000	€ 3.175.000

De aanpassing betreft:

- De wijzigingen van de algemene uitkering van het gemeentefonds ten opzichte van de primaire raming. De stijging wordt vrijwel geheel veroorzaakt door bijstelling voor gestegen lonen en prijzen. De raming van 2026 is relatief laag. Dit komt enerzijds door een bijstelling van de verwachte, maar vanaf 2026 nog niet in het gemeentefonds verwerkte, compenserende middelen voor jeugdhulp. Daarnaast heeft het kabinet besloten om de nieuwe wijze van indexering van het gemeentefonds pas per 2027 in te laten gaan.

5.3 Correctie inflatie

De overige mutaties betreffen wijzigingen die betrekking hebben op verschillende programma's.

Totaal correctie inflatie				
Onderwerpen				
1. Inflatie op budgetten	€ -115.000	€ -235.000	€ -360.000	€ -1.066.000
2. Inflatie op subsidies	€ -30.000	€ -62.000	€ -95.000	€ -343.000
3. Inflatie inkomsten, leges en rechten	€ 124.000	€ 254.000	€ 395.000	€ 1.358.000
4. Inflatie op lonen	€ -196.000	€ -408.000	€ -637.000	€ -1.894.000
Totaal overige mutaties	**€ -217.000**	**€ -451.000**	**€ -697.000**	**€ -1.945.000**

De belangrijkste mutaties betreffen:

- Op basis van de in de Meicirculaire 2023 van het gemeentefonds vermelde inflatiecijfers, zijn de begrote bedragen aangepast voor de eigen overige uitgaven, subsidies, loonkosten en de inkomsten van de gemeente. (1 tot en met 4 in tabel)

5.4 Nieuw Beleid

Hieronder worden de nieuwe beleidsvoornemens 2024-2027 uiteengezet.

Nieuw beleid per programma				
Programma's	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 380.000	€ 465.000	€ 246.000	€ 196.000
2. Veiligheid	€ -	€ -	€ -	€ -
3. Verkeer en Vervoer	€ 43.000	€ -	€ -	€ -
4. Economie	€ 1.475.000	€ 138.000	€ -	€ -
5. Onderwijs	€ 17.000	€ 17.000		
6. Sport en Cultuur	€ 125.000	€ 125.000	€ -	€ -
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 356.000	€ 356.000	€ 196.000	€ 196.000
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000	€ 43.000
9. Wonen en Ruimte	€ 435.000	€ 276.000	€ 175.000	€ 98.000
10. Financien	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal nieuw beleid per programma	**€ 2.874.000**	**€ 1.420.000**	**€ 660.000**	**€ 533.000**
Dekking uit reserves	€ 2.543.000	€ 1.089.000	€ 329.000	€ 202.000
Totaal structureel effect op begroting	**€ 331.000**	**€ 331.000**	**€ 331.000**	**€ 331.000**

Toelichting: alle incidentele kosten voor nieuw beleid worden gedekt uit reserves.

Toelichting op het nieuwe beleid per programma

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening
Adviseur Financiën (€ 104.000,- structureel)
Toegenomen werkzaamheden door aanpassingen van de BBV- regels, toegenomen vraag naar ondersteuning bij grote projecten en vanuit de raad. Het maken van een kwaliteitsslag. Tijdelijke invulling met 1 FTE voor een periode van 4 jaar.

Bestuursondersteuner wethouders (€ 100.000,- voor 2025 en € 50.000,- voor 2026)
In de perspectiefnota 2023 is incidenteel voor 2023 en 2024 een bestuursondersteuner wethouders opgenomen. Deze functie continueren tot het einde van de collegeperiode.

Agenda dienstverlening (€ 184.000,- voor 2024 en € 169.000 voor 2025)
Het Programma Dienstverlening volgens de Agenda Dienstverlening 2023 - 2026. Het richt zich op verbetering van de dienstverlening aan inwoners, ondernemers en toeristen.

Onderzoeker/data-analist (€ 92.000,- structureel)
Met de aanstelling van een onderzoeker zijn we in staat om (big) data te verzamelen, te analyseren en in te zetten voor beleidsvorming.
We zorgen ervoor dat overheidsinformatie actief, openbaar, vindbaar, uitwisselbaar en toegankelijk is. Door de komst van digitalisering is het steeds eenvoudiger informatie te bewerken en te verspreiden.

Programma 3 Verkeer en Vervoer
Gemeentebrede parkeerdrukmeting (€ 43.000,- voor 2024)
Een parkeerdrukmeting geeft inzicht in het aantal bezette parkeerplaatsen ten opzichte van de parkeercapaciteit in een bepaald gebied. Zo kan een bepaalde parkeersituatie in kaart worden gebracht.

Programma 4 Economie
Subsidie SpaceCampus (€ 1.280.000,- voor 2024 als storting in reserve voor subsidie 2024-2027))
In september 2018 hebben het Rijk, de provincie Zuid-Holland en de gemeente Noordwijk de regiodeal ESTEC en Space Campus Noordwijk gesloten. De campusorganisatie is sinds 2019 verantwoordelijk voor strategie en beleid over de Space Campus en initieert, ondersteunt en voert verschillende activiteiten uit. Dit betreft een verlenging van de huidige subsidierelatie.

Economische samenwerking Duin en Bollenstreek (D&B) (€ 135.000,- voor 2024 en € 138.000,- voor 2025)
Op basis van de voortzetting van de economische samenwerking met de D&B-gemeenten en de nieuwe overeenkomst met de stichting Economic Board Duin en Bollenstreek (EBDB) is meer budget nodig.

Uitvoeringsagenda van de Oranje Opgaven (€ 60.000,- voor 2024)
De projecten uit de Uitvoeringsagenda van de Oranje Opgaven (Netwerken en Verbindingen) worden opgestart. Voor deze projecten zijn middelen nodig om onderzoek te verrichten.

Programma 5 Onderwijs
Voorlezen in de bibliotheek (€ 17.000,- voor 2024 en 2025)
De VoorleesExpress ondersteunt (taalarme) gezinnen met kinderen van 2 t/m 8 jaar die moeite hebben met taal. Door middel van voorlezen, samen lezen en taalspelletjes werken zij aan de taalontwikkeling bij de kinderen en zijn zij een voorbeeld voor de ouders.

Programma 6 Sport en Cultuur
Continuering Jongeren op gezond gewicht (JOGG) (€ 40.000,- incidenteel voor 2 jaar)
Goed Bezig Noordwijk is, door de goede resultaten van voor de fusie, ook na de fusie en voor de gehele gemeente ingezet. Het programma werd in 2020 uitgebreid en verlengd voor een periode van drie jaar tot september 2023. Het gewicht van de jeugd nam aangetoond af van 17% in 2019 naar 15% in 2020.

Voortzetten Biënnale Noordwijk (€ 125.000,- voor 2024 en 2025)
In januari 2022 is het beleid ‘Beeldende Kunst in de Openbare Ruimte, gemeente Noordwijk, Meer dan de som der delen’ (zie bijlage 1) vastgesteld door het college. Hierin staat de ambitie om nieuwe, professionele, hedendaagse kunst toe te voegen aan onze cultuur. Het organiseren van een Biënnale vraagt de nodige voorbereiding. De voorbereiding voor een tweede editie moet daarom in 2024 al starten. Hier zijn middelen voor nodig. Deze zijn nog niet in de begroting opgenomen.

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid

Opgave specifieke doelgroepen (€ 160.000,- voor 2024 en 2025)

De opvang en huisvesting van de verschillende groepen vluchtelingen en migranten zien we in Noordwijk niet langer als een crisis maar als een structurele taak van de gemeente voor de komende 5-10 jaar. De komende 2 jaar richten we onze organisatie hierop in met een concern breed opgaveteam Specifieke doelgroepen dat tegelijkertijd robuust en wendbaar genoeg is om de verschillende ontwikkelingen en deel opgaven in samenhang te bezien en uit te voeren. We richten ons op alle nieuwkomers.

Opvang Oekraïners (€ 280.000,- voor 2024 en 2025, gedekt uit Rijksvergoeding, budgettair neutraal)

Betreft kosten voor onder andere backoffice werkzaamheden, projectleider opvang Oekraïners en locatiemanager.

Versterken toegang zorg Voor ieder 1(€ 196.000,- structureel)

De integrale toegang is één van de centrale pijlers binnen het sociaal domein en één van de knoppen waar de gemeenteraad direct aan kan draaien om onze inwoners zo goed mogelijk te voorzien van hulp en ondersteuning.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving

Beheer kinderboerderij (€ 43.000,- structureel)

De kinderboerderij is tot stand gekomen via een burgerinitiatief met inzet van vrijwilligers. Om de kinderboerderij in stand te kunnen houden is het noodzakelijk om hier professionele ondersteuning te kunnen bieden.

Programma 9 Wonen en Ruimte

Invoering Omgevingswet (€ 435.000,- voor 2024, € 276.000,- voor 2025, € 175.000,- voor 2026 en € 98.000,- voor 2027)

Voor de uitvoering van de Omgevingswet is in de meerjarenbegroting voor 2024 een bedrag van € 54.986,- structureel opgenomen. Om de Omgevingswet op een adequate manier in te voeren is een aanvullend budget nodig.

5.5 Bezuinigingsmaatregelen

Hieronder worden de door het college voorgestelde bezuinigingsmaatregelen uiteengezet. Daarbij wordt het effect van de bezuinigingsmaatregel verwoord. Het afgelopen jaar heeft Cebeon in opdracht van de auditcommissie een eerste aanzet gegeven tot een vergelijking van de baten en lasten van de gemeente Noordwijk en de bijdrage vanuit het gemeentefonds en referentiegemeenten. Naar aanleiding van deze uitkomsten start vanaf mei 2023 een vervolgtraject om verder inzicht te krijgen in de wettelijke taken en eigen beleidskeuzes. De uitkomsten daarvan kunnen mogelijk gebruikt worden voor de perspectiefnota 2025.

Bezuinigingsmaatregelen per programma				
Programma's	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
1. Bestuur en Dienstverlening	€ 198.000	€ 198.000	€ 339.000	€ 339.000
2. Veiligheid	€ 154.000	€ 154.000	€ 154.000	€ 154.000
3. Verkeer en Vervoer	€ 96.000	€ 96.000	€ 171.000	€ 171.000
4. Economie	€ -	€ -	€ 50.000	€ 50.000
5. Onderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -
6. Sport en Cultuur	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Sociaal Domein en Volksgezondheid	€ 100.000	€ 100.000	€ 115.000	€ 115.000
8. Duurzaamheid en Leefomgeving	€ -	€ -	€ -	€ -
9. Wonen en Ruimte	€ 165.000	€ 165.000	€ 165.000	€ 165.000
10. Financien	€ 80.000	€ 130.000	€ 1.000.000	€ 1.050.000
Totaal bezuinigingsmaatregelen per programma	**€ 793.000**	**€ 843.000**	**€ 1.994.000**	**€ 2.044.000**

Toelichting op de bezuinigingsmaatregelen per programma

Programma 1 Bestuur en Dienstverlening

Gemeenteberichten (€ 52.000,- structureel vanaf 2026)
De gemeente zet verschillende communicatiemiddelen (print, website, nieuwsbrief en social media) in voor de informatievoorziening richting burgers en organisaties. Uit onderzoek is gebleken dat de ‘papieren’ gemeentepagina in de weekbladen de belangrijkste informatiebron is voor de gemeenteberichten. Het hoofddoel is correcte en open informatievoorziening naar de inwoners. Met de keuze voor zowel online als offline middelen hebben we een zo groot mogelijk bereik onder de inwoners van de gemeente.

Rechtskundig advies VTH (€ 13.000,- structureel vanaf 2024)
Reservering van dit budget is vaak onbenut. Mocht er budget nodig zijn dan wordt budget bij juridische zaken benut.

Reservering nieuwe investeringen (€ 100.000,- structureel vanaf 2024)
Jaarlijks vindt er een onderbesteding op investeringsruimte omdat investeringen in tijd niet haalbaar zijn.

Facilitair (€ 39.000,- structureel vanaf 2026)
In verband met pensionering is formatie vanaf 2026 niet meer nodig.

Bezuiniging op Griffie (€ 50.000,- structureel vanaf 2024)
Op de onbenutte budgetten van Rekenkamer, RIS/webcast en opleidingsbudget raads- en commissieleden kan een bezuiniging plaatsvinden.

Organisatieontwikkelbudget (€ 50.000,- structureel vanaf 2026)
De komende 2 jaren is het budget in huidige vorm nog nodig om stappen te zetten op het procesgericht, projectgericht en wendbaar werken. Ook de inzet op het internaliseren en werken vanuit het strategiehuis en de leiderschapsontwikkeling vraagt de komende jaren nog de nodige investering. Verwachting is dat per 2026 het budget verlaagd kan worden met €50.000.Los van deze financiële besparing leveren de werkvormen ook besparingen op omdat de verspillingen uit de processen worden gehaald en er (waar kan) uniform gewerkt wordt. We kunnen sneller inspelen op veranderende markt en onze werkwijze daarop aanpassen. Dit leidt er in de toekomst toe dat er met dezelfde formatie meer werk verzet kan worden om zo meer waarde te leveren aan de inwoners.

Representatiekosten organisatie (€ 35.000,- structureel vanaf 2024)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen.

Programma 2 Veiligheid
Ondermijning (€ 40.000,- structureel vanaf 2024)
Vermindering van activiteiten tegen ondermijning kunnen worden uitgevoerd door programmamanager.

Halvering suswacht uitgaansgebied De Grent (€ 35.000,- structureel vanaf 2024)
Inzet van Susploeg van 2 avonden naar 1 avond (zaterdagavond). Kan leiden tot toename van openbare ordeverstoringen.

Preventieve activiteiten veiligheid (€ 25.000,- structureel vanaf 2024)
De vastgestelde uitvoeringsdoelen van de geprioriteerde thema's in het Integraal Veiligheidsplan lopen vertraging op/worden niet behaald. Niet de veiligste gemeente. Voorbeelden zijn het controleren van vergunningen, maar ook toezicht op en rondom het strand. Gevolgen zullen indirect zichtbaar zijn voor gevoel van veiligheid en daadwerkelijke veiligheid (overlast en overtredingen)

Cameratoezicht bij milieuparkjes (€ 10.000,- structureel vanaf 2024)
Risico over verdere verrommeling milieuparkjes en toename ontevredenheid omwonenden. Toename werk voor BOA's die meer meldingen krijgen en toename werk van ons afvalbedrijf.

Rampenbestrijding (€ 44.000,- structureel vanaf 2024)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen.

Programma 3 Verkeer en Vervoer
Machinale reiniging wegen, straten en pleinen (€ 90.000,- structureel vanaf 2024)
In de begroting is opgenomen voor het machinaal reinigen van straten, wegen en pleinen dat we dit maandelijks doen waardoor het vuil in de openbare binnen de gewenst normen vallen. Door de frequentie van 4-wekelijks naar 6-wekelijks te brengen zal er een besparing van € 90.000,- opleveren. Het beeld van de straten echter zal worden dat er meer vervuiling zichtbaar wordt, mogelijk neemt het aantal Fixi-meldingen toe.

Verwijderen graffiti (€ 6.000,- structureel vanaf 2024)
Momenteel wordt iedere week een rondgang gemaakt om graffiti en illegale beplakkingen in de kernen te verwijderen. Halvering van deze werkzaamheden levert een bezuiniging op van 25 % van de huidige begroting. Dit omdat er dan meer werkzaamheden in de rondgang moeten worden gemaakt. Een en ander leidt wel tot langere aanwezigheid van graffiti en illegale beplakkingen waardoor een toename hiervan niet ondenkbaar is.

Besparing kwaliteit en onderhoud wegen (€ 75.000,- structureel vanaf 2026)
Het huidige onderhoudsniveau van onze wegen in de Gemeente Noordwijk is globaal gezien op niveau B (volgens onze uitgangspunten / beheerplan). Op diverse wegen is het huidige niveau zelfs wel A- en kan een kleine achteruitgang in onderhoud opvangen.

Programma 4 Economie
Profilering Space (€ 50.000,- structureel vanaf 2026)
Effect is dat vanuit de gemeente minder budget is voor profilering van de gemeente Noordwijk op gebied van Space.

Programma 5 Onderwijs
Er zijn geen voorgestelde maatregelen binnen dit programma/

Programma 6 Sport en Cultuur
Er zijn geen voorgestelde maatregelen binnen dit programma/

Programma 7 Sociaal Domein en Volksgezondheid
Sport: Motorische scan en vitaliteitstesten (€ 15.000,- structureel vanaf 2026)

Het gaat om jaarlijks ca. 100-150 ouderen die we met de fittesten bewust maken van gezond bewegen en via het sportbedrijf begeleiden naar het beweeg-aanbod. De doorgeleiding en de beweegdeelname van deze kwetsbaardere ouderen zal jaarlijks met een klein percentage afnemen.

Taskforce wijkgericht (€ 50.000,- structureel vanaf 2024)
In het verleden is € 50.000,- structureel geraamd extra in te zetten in de leefomgeving van een bepaalde wijk. Deze specifieke ondersteuning vanuit de gemeente is niet meer actueel.

Wmo ruimte eigen beleid (€ 50.000,- structureel vanaf 2024)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving
Er zijn geen voorgestelde maatregelen binnen dit programma.

Programma 9 Wonen en Ruimte
Handhaving huisvestingsregelgeving (€ 50.000,- structureel vanaf 2024)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen

Visies en Bestemmingsplannen (€ 115.000,- structureel vanaf 2024)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen

Programma 10 Financiën (algemene dekkingsmiddelen)
Budget onvoorzien incidenteel (€ 80.000,- structureel vanaf 2024)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen

Budget onvoorzien structureel (€ 50.000,- structureel vanaf 2025)
Verlaging van het budget heeft geen maatschappelijke gevolgen

Opbrengst Rioolheffing (€ 170.000,- structureel vanaf 2026)
Bij de bepaling van de tariefstelling van de rioolheffing mag de omzetbelasting (BCF-BTW) toegerekend worden. Met de vaststelling in 2023 van het nieuwe iAWKp is ervoor gekozen om deze kostencomponent vooralsnog niet over spaarbedragen voor toekomstige rioolvervangingsinvesteringen mee te nemen. Daarmee is de rioolheffing nog niet maximaal kostendekkend. Wanneer we dit wel zouden gaan meenemen dan zou dat ten opzichte van de huidige begroting tot hogere geraamde baten. Dit betekent wel een stijging van 3% van de rioolheffing.

Algemene uitkering gemeentefonds stelpost herverdeling vanaf 2026 (€ 650.000,- structureel van 2026)
In het kader van het voorzichtigheidprincipe is een stelpost herverdeling gemeentefonds opgenomen vanaf 2026. In de meicirculaire is deze herverdeling ook niet opgenomen.

5.6 Investeringen

In onderstaand overzicht zijn de investeringen vermeld, die door de organisatie zijn opgegeven. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten passen binnen het in de huidige begroting opgenomen kapitaallastenniveau. Om deze reden zijn deze lasten in de cijfers van de Perspectiefnota 2024 verwerkt. Een toelichting op nieuw opgevoerde investeringen worden onder het overzicht weergegeven. Deze investeringen zijn blauw gearceerd in het overzicht. De geel gearceerde investeringen betreffen nieuw opgevoerde vervangingsinvesteringen en investeringen die opgenomen zijn in de verschillende beleids-/beheerplannen. De overige investeringen hebben hun oorsprong in het investering 2023-2026.

Bedragen x €				
Investeringen per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Programma 1 Bestuur en Ondersteuning				
Instandhouding Automatisering 2023 3 jaar	85.000	549.000	110.000	85.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	*-85.000*	*-549.000*	*-110.000*	*-85.000*
Instandhouding Automatisering 2023 4 jaar			98.000	
Dekking uit reserve ICT-instandhouding			*-98.000*	
Instandhouding Automatisering 2023 5 jaar	251.000	257.000	75.000	764.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	*-251.000*	*-257.000*	*-75.000*	*-764.000*
Instandhouding Automatisering 2023 15 jaar		50.000		
Dekking uit reserve ICT-instandhouding		*-50.000*		
Instandhouding Informatisering 2023 1/2 jaar	17.000	3.000	17.000	3.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	*-17.000*	*-3.000*	*-17.000*	*-3.000*
Instandhouding Informatisering 2023 3 jaar	34.000	38.000	43.000	34.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	*-34.000*	*-38.000*	*-43.000*	*-34.000*
Instandhouding Informatisering 2023 4 jaar	75.000	75.000	700.000	58.000
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	*-75.000*	*-75.000*	*-700.000*	*-58.000*
Instandhouding Informatisering 2023 5 jaar	520.000	85.000	10.000	
Dekking uit reserve ICT-instandhouding	*-520.000*	*-85.000*	*-10.000*	
Instandhouding Informatisering 2023 7 jaar		90.000		
Dekking uit reserve ICT-instandhouding		*-90.000*		
Tekstkarren				85.000
Facilitaire zaken	65.000	45.000	40.000	
Subtotaal	**1.047.000**	**1.192.000**	**1.093.000**	**1.029.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***-982.000***	***-1.147.000***	***-1.053.000***	***-944.000***
Programma 2 Veiligheid				
Cameratoezicht op openbare plaatsen	11.000			
Subtotaal	**11.000**	**0**	**0**	**0**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***0***	***0***	***0***	***0***

Bedragen x €				
Investeringen per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Programma 3 Verkeer en Parkeren				
Reconstructie Duinweg*		2.803.000		
Reconstructie Langelaan en rotonde Langelaan/Gooweg	885.000			
Wijkrenovatie Zeeburg*	2.328.000			
Reconstructie Maarten Kruystraat	600.000			
Reconstructie Wantveld	867.000			
Rotonde Beeklaan	625.000			
Bestratingsmaterialen cfm Uvor	346.000	353.000	360.000	368.000
Vervanging van oeverconstructies	253.000	163.000	200.000	251.000
Beschoeiing oevers		50.000	74.000	0
Vervanging openbare verlichting	412.000	469.000	432.000	529.000
Vervanging betonnen kades en bruggen	264.000			
Vervanging bruggen (kleine constructies/hout)	71.000	87.000		114.000
Vervanging betonnen kades en bruggen 2022 (Leidsevaart) (aanvullend krediet)	179.000			
Reconstructie Gieterij, Maandagsewetering en Wildlaan		1.500.000		
Subtotaal	**6.830.000**	**5.425.000**	**1.066.000**	**1.262.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***0***	***0***	***0***	***0***
Programma 4 Economie				
Afvalbakken langs strand	27.000			
Renovatie strandafritten (vervangen stelconplaten, verlichting, afrastering paaltjes)	55.000			
Subtotaal	**82.000**	**0**	**0**	**0**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***0***	***0***	***0***	***0***
Programma 5 Onderwijs				
IHP, Noordwijkse School*		6.586.000	*500.000*	
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting		*-6.586.000*	*-500.000*	
IHP, Schapendel*		1.097.000		
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting		*-1.097.000*		
IHP, Het Duin*	2.261.000			
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	*-2.261.000*			
IHP, Duinpieper*	979.000			
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting	*-979.000*			
IHP, Bronckhorst*			2.099.000	
Dekking uit reserve onderwijshuisvesting			*-2.099.000*	
De Noordwijkse School kinderopvang en extra lokalen*		1.706.000		
Dekking uit huurinkomsten		*-1.706.000*		
Duinpieper Buitenschoolse Opvang*		200.000		
Dekking uit huurinkomsten		*-200.000*		
Subtotaal	**3.240.000**	**9.589.000**	**2.599.000**	**0**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***-3.240.000***	***-9.589.000***	***-2.599.000***	***0***

Bedragen x €				
Investeringen per programma	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Programma 6 Sport en Cultuur				
Speelvoorzieningen	253.000	471.000	355.000	263.000
Duurzaamheidsmaatregelen sportverenigingen	110.000			
Verduurzamen zwembad Binnenzee	458.000			
Bootcampterrein trimbaan			50.000	
Bootcampterrein Vuurtorenplein				50.000
Sportpark Nieuwe Zeeweg				
Sportpark Nieuwe Zeeweg, renovatie veld 3				200.000
Sportpark Nieuwe Zeeweg, korfbal- handbalveld toplaagrenovatie				70.000
Oefenhoek hockey, toplaag renovatie				10.000
Renovatie hockeykleedaccommodatie	530.000			
Sportpark Duinwetering				
Sportpark Duinwetering, zorgplicht kunstgrasvelden	80.000			
Sportpark Duinwetering, Veld 1 toplaagrenovatie	516.000			
Sportpark Duinwetering, natuurgrasveld 4/5 renovatie	250.000			
Sportpark Duinwetering veld 3 ombouw natuurgras naar kunstgras*	710.000			
Sportpark Van Nispen				
Sportpark Van Nispen, veld 2 toplaagrenovatie		426.000		
Sportpark Van Nispen, toplaagrenovatie halve veld 3		213.000		
Sportrecreatie Oosterduinsemeer	100.000			
Realisatie beweegroutes in de wijken	100.000	100.000		
Subtotaal	**3.107.000**	**1.210.000**	**405.000**	**593.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***0***	***0***	***0***	***0***
Programma 7 Sociaal domein en Volksgezondheid				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***0***	***0***	***0***	***0***
Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving				
Aanleg verhardingen rondom brandkranen	0	0	0	
Aanplanting bomen	220.000	224.000	229.000	234.000
Riolering				
Verbetering riolering	3.239.000	1.121.000	1.430.000	1.401.000
Dekking uit voorziening riolering	*-3.239.000*	*-1.121.000*	*-1.430.000*	*-1.401.000*
Vervanging riolering				
Vervanging riolering	1.482.000	1.569.000	686.000	784.000
Renoveren rioolgemalen	165.000	168.000	172.000	248.000
Dekking uit voorziening riolering	*-1.647.000*	*-1.737.000*	*-858.000*	*-1.032.000*
*Klimaatmaatregelen Duinpark**		*1.000.000*		
Dekking uit voorziening riolering		*-500.000*		
Subtotaal	**5.106.000**	**4.082.000**	**2.517.000**	**2.667.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***-4.886.000***	***-3.358.000***	***-2.288.000***	***-2.433.000***
Programma 9 Wonen en Ruimte				
Geen investeringen in dit programma				
Subtotaal	**0**	**0**	**0**	**0**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***0***	***0***	***0***	***0***

Totaal Investeringen	**19.423.000**	**21.498.000**	**7.680.000**	**5.551.000**
Waarvan gedekt binnen reserve/ voorziening/tarieven/bijdrage van derden	***-9.108.000***	***-14.094.000***	***-5.940.000***	***-3.377.000***

Programma 3 Verkeer en Parkeren

Reconstructie Maarten Kruytstraat(€ 600.000,-)

Integraal aan de bouwwerkzaamheden door een ontwikkelaar aan de Abraham van Royenstraat wordt rondom het bouwplan de Maarten Kruytstraat en de Abraham van Royenstraat (tot aan de Gasthuissteeg) de openbare ruimte opnieuw ingericht. Daarnaast zal vanuit beheer en onderhoud ook het overige deel van de Abraham van Royenstraat, vanaf de Gasthuissteeg tot en met de Huis ter Duinstraat heringericht worden.

De herinrichting rondom het bouwplan zal voor een deel bekostigd worden uit de GREX van het bouwplan Maarten Kruytstraat en een deel uit de beheerbudgetten van de participerende assets in de openbare buitenruimte conform afspraken met de ontwikkelaar.
De herinrichting van de Abraham van Royenstraat, vanaf de Gasthuissteeg tot en met de Huis ter Duinstraat, wordt uit de beheerbudgetten bekostigd. Maar aanvullend is er voor het deel vanaf de Gasthuissteeg tot en met de Huis ter Duinstraat nog wel een aanvullend investeringsbudget nodig, ten behoeve van o.a. klimaatadaptatie etc., te weten ad € 600.000,-.

Reconstructie Wantveld (€ 867.000,-)

De gebiedsontsluitingsweg Wantveld vanaf Koningin Wilhelmina Boulevard tot en met Groot Hoogwaak is toe aan groot onderhoud. Daarnaast dient het riool vervangen te worden en ligt er de wens om de weg Duurzaam Veilig in te richten met hetzelfde wegprofiel als de overige gebiedsontsluitingswegen in Noordwijk aan Zee. De totale kosten zijn geraamd op € 2,6 miljoen. Hiervan is reeds € 900.000, - voorzien in rioleringsbudgetten, € 83.000,- uit een subsidie-aanvraag en € 750.000,- uit het investeringsbudget Parallel Boulevard. Het benodigde resterende investeringsbudget van € 867.000,- is bestemd voor deel Wantveld, vanaf De Muze tot en met Groot Hoogwaak.

Rotonde Beeklaan (€ 625.000,- voor 2024)

Voor de ontsluiting van Bronsgeest zijn aanpassingen aan de Van Berckelweg noodzakelijk. Van de totale kosten wordt 7,5% toegerekend aan de grondexploitatie Bronsgeest. Op basis van het verkeerskundig onderzoek van Goudappel/Coffeng naar verkeersbewegingen in de huidige en toekomstige situatie blijkt dat 5% extra verkeersbewegingen als gevolg van de realisatie Bronsgeest. Op basis eerste inschattingen zal het percentage uitkomen tussen de 5% en 10% Voor nu is een aanname van 7,5% reëel. Voor de overige kosten wordt een investeringsbudget opgenomen van € 625.000,-

Vervanging betonnen kades en bruggen 2022 (€ 179.000,-)

Dit betreft een aanvullend krediet omdat de aanbesteding hoger gaat uitvallen volgens de directieraming.

Programma 6 Sport en Cultuur

Verduurzaming zwembad Binnenzee (€ 458.000,-)

Zwembad Binnenzee is grootverbruiker van energie en de vaste energiecontracten van het zwembad lopen in 2023 af. Door de stijgende energieprijzen en de Nederlandse klimaatdoelen is het zaak om het zwembad zo spoedig mogelijk te verduurzamen. Sportfondsen Noordwijk (SFN) beheert, onderhoudt en exploiteert het zwembad voor de gemeente. SFN heeft op korte termijn de meeste baat bij de duurzaamheidsmaatregelen, omdat zij de energierekeningen betaalt. Met SFN worden daarom afspraken gemaakt over de verdeling van de investering en de energiebesparing.

Sportrecreatie Oosterduinse meer (€ 100.000,-)

Rond en om het Oosterduinse meer bestaat een behoefte aan sport en recreatie door zowel recreant als verenigingen. Door het ontbreken van een lange termijnvisie is onduidelijk wat er wel of niet kan. In 2022 hebben de verenigingen hun behoefte in een gezamenlijk pleidooi opgeschreven en bij de gemeente ingediend. Op basis van deze inventarisatie kan het

gebied in 2024 op een paar punten worden verbeterd, onder voorwaarde dat dit een lange termijnvisie niet in de weg zit.

Aanpassing beweegroutes (€ 100.000,- in 2024 en € 100.000,- in 2025)
Om het gebruik van de beweegvriendelijke omgeving in Noordwijk te optimaliseren wil de gemeente Noordwijk beweegroutes aanleggen. Dit zijn herkenbare routes door wijken en parken met goede verlichting, watertappunten en toestellen voor bewegingsoefeningen die het sporten, bewegen, spelen en elkaar ontmoeten in de openbare ruimte stimuleren.
In 2018 is er een outdoor rapportage voor de kern Noordwijk opgesteld waarin mogelijkheden worden besproken tot het creëren van beweegroutes in het dorp Noordwijk. In 2023 wordt voor Noordwijkerhout en De Zilk ook een dergelijk plan samen met de inwoners ontwikkeld. Met deze investeringsbudgetten kan in 2024 en 2025 uitvoering worden gegeven aan deze plannen.

Programma 8 Duurzaamheid en Leefomgeving
Klimaatmaatregelen Duinpark (€ 1.000.000,- in 2025, waarvan € 500.000,- in rioleringstarieven)
Tot 2050 staat ook Noordwijk voor de taak iedere wijk klimaatbestendig te maken. Voor de wijk Duinpark zijn extra maatregelen nodig om de waterstress te voorkomen. De voorgenomen verbeteringen aan de wegen, groen en riolering voorzien niet in voldoende opvang van een klimaatbui. Voor Duinpark is € 1 miljoen extra investering te verwachten om de wijk Klimaatadaptief te krijgen. Gedeeltelijke dekking kan gevonden worden in de rioleringstarieven.

gemeente
Noordwijk

Voorstraat 42
2201 HW Noordwijk
T. 071 - 36 60 600
gemeente@noordwijk.nl
www.noordwijk.nl